

**תוכן עניינים**

	<b>מבוא</b>	
<b>א</b>	<b>סקירה הספרות</b>	
	1. השפעת השקפות מוסריות על מדיניות ציבורית	
	2. זנות – רקע היסטורי, השקפות וגישות	
	3. דפוסי מדיניות בסוגיית הזנות	
<b>ב.</b>	<b>חקר המקרה: מדיניות ישראל בסוגיית הזנות והסחר בנשים</b>	
	1. ההשקפה ההלכתית לסחר בנשים ולסוגיית הזנות	
	2. מדיניות בנושא סחר בנשים וזנות	
	<b>סיכום ומסקנות</b>	
	<b>ביבליוגרפיה</b>	

## מבוא

החוק להפלת צרכני זנות עבר בצוות השרים לחקירה בישראל ב 18.7.17, כאשר משני צדי המתרחס הוצגו שתי השקפות מנוגדות: "הזנות והניצול המיני הם סוגיות מגדריות מובהקות המהוות הפרה של כבוד האדם ומנוגדות לעקרונות יסוד של זכויות אדם, בהם השוויון המגדרי" (בן דוד, 2014), אומרים נציג ההשקפה הלא גדורה (הליברליים, השמאלנים) ומתייחסים לזכויות הנשים. "זנות הן חוטאות" יאמרו נציגי ההשקפה הגדורה (השמרנים, הימנים) ואותן צריך להעניש (גרשוני, 18.7.17). ויש גם מי שמציע לעצור לרגע ולבחון את ההשקפות על בסיס עובדות, לפני קביעת מדיניות כי "האופציה להפליל קיימת, אבל לא מבוססת על מחקרים חד משמעיים (ירון, 6.6.17).

המתח בין ההשקפות מציב את נציגי שתי הקבוצות בעמדות מנוגדות, מעודד גיוס שותפים ונותן לגיטימציה לשימוש בכלים מגוונים במאבק להשפעה על המדיניות הלאומית בנושא. "הקואליציה נגד סחר בנשים" (אתר הקואליציה) טוענת לפגיעה בזכויות האדם האוניברסליות: חיים, חירות, שוויון, הוגנות ומאגרת את מדינות העולם להתמודד גלובלית עם השאלה הנצחית: הזנות היא בעיה שצריך להעלים או תופעה בלתי נמנעת שצריך להסדיר.

על רקע אתגר זה, אנתח את סוגיית מיסוד הזנות בעולם ובישראל בשני מישורים: א. השקפות גזרות ולא גזרות בנושא ב. מדיניות ושינויים במדיניות לאורך השנים.

שיטת המחקר היא איכותנית, תוך שימוש בניתוח תוכן.

כמתודולוגיה: אנתח את ההשקפות השונות שאמצא במחקר ההשוואתי ביחס לזנות. את גישת המדינות במערב בעיקר לסוגיה ואת ההתפתחויות העכשוויות (מתוך מקורות מקוונים). את ישראל אבחן בהתייחס לספרות שנכתבה בנוגע להשקפות דתיות וימניות בצד השקפות ליברליות ופמיניסטיות. את המקרה הספציפי של הצעת חוק הפלת לקוחות הזנות אבחן בהתייחס לאתרי הבית והפייסבוק של הפוליטיקאים שעסקו בנושא וכתבות עיתונאיות.

הערה מתודולוגית: כבר במהלך החיפוש אחר מקורות מידע עכשוויים יכולתי להיווכח באישוש התיאוריה של סואל, מכיוון שדי היה לעקוב אחר השינויים בפנילנד ובשבדיה, או לאתר את ההסתייגויות בפרלמנטים בסקוטלנד ובצרפת – כדי להבין שההשקפות החברתיות על הסוגיה, משתנות עם הזמן והנסיבות.

שאלה שאנסה לברר במהלך העבודה היא, באיזו מידה החוק בנושא סחר בנשים הושפע מהשפעת השקפה של מקור כוח חיצוני (ארה"ב) והחוק בנושא הפלת לקוחות הזנות הושפע מהשקפה המגולמת ב"מודל הנורדי".

## א. סקירה ספרותית

### 1. השפעת השקפות מוסריות על מדיניות ציבורית

הדיון בעד ונגד מיסוד הזנות מצידן השקפות עולם שונות: דתיות, חילוניות, שמרניות, פוסט מודרניות ועוד. בהתייחס להשקפות כאל היסודות שעליהם נבנות תיאוריות, נוכל לבחון את ההשקפות השונות בנוגע לזנות בהתייחס להיקף ואיכות הראיות המוצגות בפנינו (עובדות המחזקות תיאוריה, או מתקיפות תיאוריה מתחרה), מידת הדיוק והעקביות של מסגרת הטיעון. לעיתים בעלי אינטרסים יכולים לגייס תמיכה מפתחות של הציבור בעד ונגד השקפה מסויימת ומשתמשים בעובדות כדי לקעקע תיאוריה מסויימת. אי אפשר להוכיח אמיתות מלאה של תיאוריה רק עם עובדות וגם כך האימות האמפירי יכול לגלות איזו תיאוריה מתאימה בעיתוי ונסיבות מסויימים בלבד ולהשתנות עם שינוי בעיתוי ונסיבות, בשל ריבוי אמיתות (סואל, 2001).

ההשקפות השונות מתכנסות, לטענת סואל (שם) לשתי קטגוריות מרכזיות ומנוגדות: השקפות גדרות – מבוססות על מבנים ומודלים היסטוריים (דת, תרבות, משפט...), הינן שמרנית בתפיסות עולמן ומייצגות בפוליטיקה את הימין. לעומתן, השקפות לא גדרות, נשענות על השכל הישר, על תפיסות הומניסטיות וליברליות --- ומייצגות בפוליטיקה את השמאל.

הויכוח בין ההשקפות אינו ניתן להכרעה רציונאלית, אלא רק לברור ההשלכות החברתיות והכלכליות של כל אחת מהגישות, ולכן יש חשיבות רבה לוויכוח הציבורי, המבוסס על עובדות, בניסיון להעשיר את הידע האנושי בנוגע לכל השקפה כדי לאפשר הכרעה רציונלית ומבוססת. מובן, שעיתוי ונסיבות, המצמיחים עובדות חדשות, עשויים לשנות את ההשקפה, את המגמה החברתית ואת התמיכה בהשקפה זאת או אחרת. עם זאת, מחקרים מצאו שכאשר דעת הקהל הינה אחידה בנושאי מוסר והוא בקונצנזוס, היא יוצרת אידיאולוגיה הגמוניה בעלת השפעה אקסקלוסיבית על עיתוי ודחיפות השינוי במדיניות (Christopher & Mei-Hsien, 2000). השפעת הגלובליזציה ושיח הזכויות על ערכים חברתיים נמצאה משמעותית במחקר מקיף שנערך בארה"ב ובחן את מגמות דעת הקהל בנושאים מוסריים. נמצא שאווירת המדיניות התרבותית – הנמדדת מזה 38 שנים – נוטה לכיוון הליברלי והדבר נכון בעיקר בנושא זכויות האדם (נגד עונש מוות) ובעד זכות האישה על גופה (הפלור) (Muligan ET AL., 2013).

### 2. זנות – רקע היסטורי, השקפות וגישות

בהגדרה, זנות הינה פעולה מינית בתמורה לפיזיו מסוים. מרחב הפעולה שלה כולל זנות רחוב, מסאג' בתי בושת, שירותי ליווי, שירותי בית, מועדוני חשפנות, Lapdancing, סקס בטלפון, פורנוגרפיה של מבוגרים וילדים, פורנוגרפיה של וידאו ואינטרנט ותיירות זנות.

זנות נחשבת אחד המקצועות העתיקים ביותר בתולדות האנושות והויכוח בעד ונגד הזנות הינו עתיק באותה מידה. בעת העתיקה הזנות היתה מקצוע מקובל, אבל כבר במצרים הפרעונית ובתקופת תלמי יש עדויות לכך שקיום שירותי מין בתשלום קיבל סטיגמה שלילית. ביוון העתיקה הזנות היתה חוקית (גברים ונשים) ולא רק שלא נחשבה לא מוסרית, היתה גלויה ומוסדרת על ידי המחוקק: תעריפים רשמיים, פיקוח על מחירים, שירות רמה. הרומאים הרחיבו את העיסוק לעסק כלכלי בכך שמיקמו את בתי הבושת ליד השוק כדי לשלב מסחר בתענוגות, אבל העיסוק נחשב בלתי מכובד הן לגבי הזנות הן לגבי הלקוחות ורמת הפיקוח היתה גבוהה (רישום זנות במשטרה, רישון בתשלום לזנות, סימון מיוחד בלבד, צבע שער, או פאה (שיימינג בלשון עכשווית). ניתן לזהות שני סוגי השקפה מרכזיים ביחס לזנות:

**השקפה גדרה על זנות** - מאפיינת את העולם הדתי המונותאיסטי המאמין ש"זנות הן חוטאות" ואותן צריך להעניש (גרשוני, 18.7.17). הכנסייה הנוצרית, שהדגישה את חשיבות הבתוליות הנשית, התנגדה